

Kruipnieuws 4

PERIODIEK VAN DE SJOC

Plantensociologische
Werkgroep der NJN

JAARGANG 70

December 2009

Colofon

Het Kruiptnieuws is het tijdschrift van de plantensociologische werkgroep (Sjoc) van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN). Hierin verschijnen onder andere verslagen van activiteiten en onderzoeken.

De Sjoc is een van de zeven werkgroepen van de NJN. De NJN is een vereniging voor en door jongeren van 12 tot en met 25 jaar die geïnteresseerd zijn in de natuur. Er zijn 34 afdelingen verspreid over Nederland die in de weekeinden excursies organiseren naar natuurgebieden in de omgeving. Tijdens de schoolvakanties of lange weekeinden kan je op kamp. In de zomer zijn er zomerkampen in Nederland en in het buitenland.

Kijk voor meer informatie over de NJN op www.njn.nl
Of voor meer informatie over de Sjoc op www.sjoc.njn.nl.

Lid worden van de Sjoc: voor NJN-leden bedraagt het lidmaatschap €3,50, voor anderen €5,00. Maak dit bedrag over op giro 476009 t.n.v. SJOC werkgroep te 's-Hertogenbosch.

Als **donateur** van de Sjoc kan je ook het Kruiptnieuws ontvangen. Dit kan door €6,80 over te maken op de hierboven vermelde girorekening.

Adreswijzigingen kan je doorgeven aan de penningmeester:
Froukje Postma

www.sjoc.njn.nl

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Hoi	3
Algemene ledenvergadering Sjoc	4
Bestuursverslagen	4
Redaccen – Marleen de Kool & Ingeborg Klarenberg	5
Interview met Margot Sauter	6
Lieve Linnaeus	7
Lieve Linnaeus	8
Weet wie je pureert en PCR't	10
Kruipwoordraadsel	11
Kruipwoordraadsel	12
Recept	13
Activiteiten	14
Prijsvraag	14
Antwoorden puzzel	15
Het Sjocbestuur van 2009	16

Hoi

Beste Sjoc'ers,

Het allerlaatste Kruipnieuws van 2009. Na vier Kruipnieuwsen gaan wij ook weer even op winterstop. Wij willen graag horen wat jullie ervan vonden, dus als je het ergens helemaal mee (on)eens bent, mail dan alsjeblieft. Voeg dan ook gelijk een leuk artikeltje bij.

In deze Kruipnieuws kijken we terug met de verslagen van het bestuur, leren we Margot Sauter kennen en komen we veel te weten over het modelorganisme voor onderzoek. Er zijn natuurlijk nog meer modelorganismen maar deze is 'natuurlijk' het beste want het is een plant!

Hopelijk hebben jullie ervan genoten Kruipnieuws te lezen.

Tot op de ALV!

Groetjes

Ingeborg en Marleen

Algemene ledenvergadering Sjoc

Houd jij van plantjes? Heb jij het Kruiptnieuws ook met zoveel plezier gelezen dit jaar? Ben je mee geweest op Sjockamp of –excursie? En/of ben je lid van de Sjoc?

Dan ben je van harte uitgenodigd op de **ALV (algemene ledenvergadering) van de Sjoc**. Elk lid kan hier meepraten over het beleid van het bestuur van het afgelopen jaar en over de plannen voor komend jaar. Misschien wil je zelf wel meehelpen om 2010 een tof plantjesjaar te maken. Alle Sjocleden zijn uitgenodigd!

De ALV zal plaatsvinden op maandag 28 december 2009 tijdens Congres. De locatie wordt nog bekend gemaakt via het landelijke NJN-blad de Amoeba en via de website congres.njn.nl.

Wil je de notulen van de vorige ALV of bestuursvergaderingen lezen? Die kun je opvragen bij Renske: renskeahoekstra@hotmail.com of 06-44678893.

Bestuursverslagen

Ping – Froukje Postma

Het pingjaar is erg chaotisch geweest. Ten eerste heeft het ERG lang geduurd voor de ING de rekening goed had overgezet naar de juiste persoon op het juiste adres. Dit was pas in oktober rond. Ten tweede moesten er afschriften van het vorig jaar worden aangevraagd, die nodig waren voor het afronden de boekhouding van 2008. Deze zijn uiteindelijk pas eind november gearriveerd.

Bijna alle leden hebben hun contributie betaald. Alle chronische wanbetalers zullen aan het eind van het jaar uit de ledenlijst worden gegooid. Naar de donateurs zijn donateursbrieven gestuurd. Doordat de boekhouding van 2008 nog niet afgerond is en dit jaar niet alle afschriften naar mij zijn gegaan, is op moment van schrijven nog geen balans van 2009 opgemaakt.

Voorzitter – Renske Hoekstra

Dit jaar was ik voor het tweede achtereenvolgende jaar voorzitter van de sjoc. Het belangrijkste werk wat ik heb gedaan is contact houden met de bestuursleden. Met name met de ping, de Kruiptnieuwsredacten en de kampseccen heb ik regelmatig contact gehad om te vragen hoe het ging met hun functies. Het bestuur werkte zeer zelfstandig, waardoor er weinig ondersteuning nodig was. Ik heb met name mensen ‘geschopt’ om bezig te blijven met hun functie en één keer heb ik geholpen met het afronden van het Kruiptnieuws.

Ik heb twee vergaderingen georganiseerd (in februari en juni). Voor een derde vergadering na de zomer bleek te weinig animo. Omdat het lastig is om met 12 mensen een vergadering te plannen, konden we nooit met het hele bestuur vergaderen. Ondanks dat waren de vergaderingen erg nuttig.

2009 is wat mij betreft zeker een geslaagd sjocjaar geworden:

Alle vier de geplande kampen zijn doorgegaan (paka Zuid-Limburg, hemka Voorne, vozoka plantjes en heka paddenstoelen) en er is nog een extra kaderkamp korstmossen in aantocht, er zijn (als je dit leest) vier Kruiptnieuwsen uitgekomen, de bieb is aangevuld met nieuwe bloemengidsen en er zijn plannen gemaakt voor een perronkantjesonderzoek. Daarnaast was er een zonnig FlowerFestival en is er een succesvolle schriftelijke algemene-plantjeskadercursus geweest.

Redaccen – Marleen de Kool & Ingeborg Klarenberg

Het jaar 2009 begon met het laatste Kruiptnieuws van de redactie van 2008 (Ingeborg en Marinka). Daarna werden er wat vernieuwingen doorgevoerd. Er werden vaste rubrieken bij gemaakt (Medicinale planten, Interview met een excursieleider, Lieve Linnaeus) en er werden wat rubrieken geschrapt (de lievelingsplant van...). De nieuwe rubrieken werden toegevoegd met het idee van interessante stukken maar ook met het zicht op vaste kopij. Al met al lijken de veranderingen goed te zijn opgenomen.

Kruiptnieuws 1 werd op tijd gemaakt

Kruiptnieuws 2 had door miscommunicatie over de drukker wat op zich laten wachten.

Kruiptnieuws 3 is bijna geheel bij elkaar geschopt door onze voorzitter.

Kruiptnieuws 4 werd wat meer op eigen initiatief gemaakt.

Omdat er nog steeds met Word gewerkt wordt, geeft dat soms problemen met de lay-out.

Idee voor volgend jaar: de leden het nieuwe kruiptnieuws zowel op papier als in pdf toesturen?

Het was heel leuk om onderwerpen voor artikelen te verzinnen en hopelijk heeft het jullie geïnspireerd om ook eens in de pen te kruipten

Flowerfestivalcoördinatoren - Renske Hoekstra & Margot Sauter

Het Flowerfestival was dit jaar op 13 en 14 juni. Er waren zeven excursies gepland, waarvan er drie niet zijn doorgedaan omdat er vanuit de afdelingen niet genoeg mensen zouden komen (Alkmaar, Apeldoorn en Bakkum). De vier excursies die wel door zijn gegaan (Groningen, Schiedam, Nijmegen en Arnhem) zijn redelijk bezocht.

Er is vanuit Eza een flyer gemaakt voor het Flowerfestival, deze is verspreid onder alle leden, naar 200 bibliotheken gestuurd en verspreid op stands. De website is op tijd bijgewerkt met de goede excursies, maar wij hebben geen persberichten gestuurd en dit is vanuit Eza helaas ook niet gedaan. Daarnaast is er vanuit de sjoc naar alle afdelingen waar excursies waren een e-mail gestuurd. Hierop kwamen enkele opgaves binnen. Er zijn drie aanmeldingen via de website binnengekomen

Kampsec – Tjerk Veenstra

Het was mijn taak om paka Zuid-Limburg te organiseren. De kamplocatie was eenvoudig geregeld, doordat het op dezelfde plek in Simpelveld kon als in 2008. Wel was de huurprijs iets omhoog gegaan, maar toch kon de kampprijs omlaag en is er een klein beetje winst gemaakt. Er zijn 14 mensen gekomen, iets minder dan in 2008.

Het was erg moeilijk om een vaste four te vinden. Voor de begindag was er uiteindelijk geen four, waardoor er op het laatste mensen gebeld moesten worden of ze konden helpen met koken. Later tijdens het kamp bleek nog een keer dat verkeerde ingrediënten gekocht waren. Toch was het een geslaagd NH-rijk kamp.

Verslagen voor op Sjoc-vergadering Congres

OK's – Froukje Postma & Tessel Grijp

De OK's hebben dit jaar een kadercursus plantenfamilies georganiseerd. Deze bestond uit een nieuwe opzet: de cursus was digitaal, en de deelnemers kregen gedurende elf weken iedere week een powerpoint met quiz over een plantenfamilie opgestuurd. Als studiemateriaal had iedere deelnemer vantevoren een papieren pakketje met informatie over de families opgestuurd gekregen. Aan het begin van de cursus waren er 28 opgaves, uiteindelijk waren er zo'n 10 mensen die echt mee bleven doen. Als afsluiting was er een kaderkamp in Renkum met 16 deelnemers.

Bieb – Tessel Grijp

De bieb is netjes op onderwerp gesorteerd in de kast en er zijn wat nieuwe boeken bij gekomen (o.a. bloemengidsen). Er is overleg met de conaza over verplaatsing van een deel van de boeken naar Naturalis, hopelijk is dat geregeld als we dit verslag op Congres bespreken.

Websec – Koen Verweij

Dit jaar is er door mij jammer genoeg niet veel gedaan aan de website door motivatie en tijd gebrek. Wel is er sinds kort een nieuwe website in de stijl van de hoofd NJN website. Deze zal de komende tijd weer gevuld worden en foto's zullen worden toegevoegd.

Interview met Margot Sauter

Hoe oud ben je?

Ondertussen al 20 jaar.

Wat doe je naast de NJN/Sjoc?

Ik ben derdejaars student biologie in Wageningen en daar doe ik nu management- en beleidsvakken om te kijken of ik die richting interessant vind. Daarnaast ga ik tegenwoordig in het weekend heel vaak naar folkbals: dansen op live folkmuziek! Verder speel ik elke week D&D (roleplaying) met onder andere nog twee andere Sjoccers... Ik noem geen namen.

Sinds wanneer ben je Sjoc-excursieleader?

Poe, dat weet ik zo niet. Ik denk dat een van de eerste excursies die ik geleid heb, de excursie met Tessel in Wageningen tijdens het Flowerfestival 2007 was. Niet dat ik toen heel veel van plantjes wist, maar het was wel gezellig! En sindsdien heb ik natuurlijk heel veel bijgeleerd.

Wat is er sindsdien in de Sjoc veranderd?

Er zijn natuurlijk een hoop mensen oude sok geworden, zoals Fons, Leo, Janne, Julia enzovoort. Daarnaast is de Sjoc sindsdien duidelijk gestructureerder geworden. (Zou dat samenhangen?) En natuurlijk zijn er ook weer veel nieuwe mensen bijgekomen, gelukkig maar!

Hoe heb je je kennis over planten opgedaan?

Vooral door veel op Sjoc-zoka's te gaan, door op excursie te gaan met Tessel en Froukje en ook door de floracursus van de universiteit in de Pyreneeën. Alleen weet ik daarvan alleen de wetenschappelijke namen en zijn die soms in mijn hoofd niet gekoppeld aan de Nederlandse namen...

Voor welk gebiedje kunnen we je altijd uit bed bellen?

Uit bed? Laat mij even lekker slapen ja! Dat gebiedje staat er 's middags ook nog well

Ik heb niet echt een favoriet natuurgebied. Natuurlijk is Zuid-Limburg altijd leuk, vanwege de andersheid dan de rest van Nederland. Verder is in de buurt van 's-Hertogenbosch het gebiedje Heerenbeek vooral in de lente erg mooi.

Als je een plantje mocht redden (vanwege de klimaatverandering bijvoorbeeld), welke plant zou dat dan zijn?

De grote pimpernel. Dat is toch zo'n raar plantje, en het is ook nog eens belangrijk voor de vlinder Pimpernelblauwtje. Dan red je tenminste twee soorten.

Wat vind je het stomste/saaiste plantje ooit?

Plantjes zijn niet stom!

Wat vind je nog meer leuk (aan natuur) naast planten?

Ik vind insecten ook wel leuk, maar dan vooral de grotere, zoals vlinders, libellen, sprinkhanen en lieveheersbeestjes. Verder zijn schelpen ook wel erg leuk om te doen, en dat is ook nog eens iets wat je ook binnen kan doen als het regent en er geen insecten zijn.

Vertel je andere mensen (= mensen die normaal gesproken niets met natuurstudie te maken hebben) wel eens wat over planten?

Ja. Het is heel leuk om mensen iets te leren en mensen vinden het vaak ook leuk om iets te leren. Al moet ik erbij zeggen dat de mensen tegen wie ik wel eens wat over planten vertel, ook biologie studeren, dus natuurlijk uit zichzelf al meer geïnteresseerd zijn in natuur.

Wat zou je graag anders zien binnen de Sjoc?

Het is natuurlijk altijd een streven om meer kader te kweken, door bijvoorbeeld meer kadercursussen en -kampen te organiseren. En natuurlijk zou het leuk zijn als we nog veel meer leden zouden hebben die allemaal heel graag heel veel over plantjes zouden willen leren...

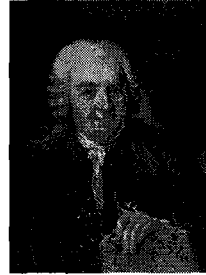

Margot legt uit op Hautes Fagnes

Lieve Linnaeus

Geachte Sjoccers,

Na een jaar jullie vragen te hebben beantwoord, hoop ik dat jullie een beetje wijzer zijn geworden over sommige planten. Ik heb ook veel van jullie vragen geleerd, ik merkte dat enige onderdelen van mijn kennis wat gedateerd waren. Door over jullie vragen na te denken, heeft mijn geest weer wat oefening gehad. Zo kan ik nog wel even doorneuzelen hoe leuk het was om met jonge mensen over planten te kunnen discussiëren. Maar jullie popelen natuurlijk om de vragen en antwoorden te lezen. Ik draal niet langer!

Hoogachtend,
Carolus Linnaeus

Lieve Linnaeus,

Door uw herfststukje raakte ik geïnspireerd en ben op een fikse wandeling gegaan. Ik zag inderdaad de verschillen tussen de Tamme en de Wilde Kastanje. Toen ik zo door het bos liep, kwam ik ook paddestoelen en andere zwammen tegen. Nu ben ik thuisgekomen met een vraag: Kun je daadwerkelijke schrijffinkt van de inktzwam maken en hoe doe je dat dan?

*Groetjes
Paulus*

Beste Paulus,

Inderdaad, er is van de inktzwam inkt te maken. Er zijn meerdere soorten inktzwammen, zoals de Geschubde Inktzwam en de Grote Kale Inktzwam. Maar ze hebben allemaal gemeen dat ze verinkten, terwijl de sporen rijpen worden de plaatjes en de hoed zwart en gaan vervloeien. Vroeger (in de tijd dat men nog met een veer schreef) werd de zwam inderdaad als inkt voorraad gebruikt. Jij kan ook op die manier inkt maken: je plukt een zwam en laat hem helemaal zwart en zacht worden. Vervolgens giet je het vocht af en mengt hetgeen wat overblijft met Arabische gom en nagelolie. Later werd ook nog eens ontdekt dat je er een goede fraude gevoelige inkt mee kon maken: de zogenaamde Oost-Indische inkt. Deze inkt werd gemaakt van een bepaald soort zwam, waarvan de sporen in de inkt herkenbaar waren onder de microscoop. Als je document dus niet deze sporen bevatten, was het een vervalsing.

Jonge Kale Inktzwammen zijn zelfs eetbaar maar pas wel op met het drinken van alcohol voor en na het eten want door de Inktzwam kun je minder goed alcohol afbreken en krijg je in feite een alcohol vergiftiging (misselijkheid, hartkloppingen en braakneigingen). Het werkzame stofje (coprine) wordt gebruikt in geneesmiddelen tegen alcoholisme.

Het zijn dus hele bruikbare zwammen, die inkt/eet/anti-alcohol zwammen.

Met vriendelijke groet
Linnaeus

Lieve Linnaeus,

Mijn moeder en ik hebben al heel lang een discussie over de naamgeving van de Klimop. En overal om me heen hoor ik weer andere dingen. Daarom wil ik het nu eens goed weten. Is het Helix hedera of Hedera helix?

Groetjes

Ecu

Beste Ecu,

Die naamgeving kan best verwarrend zijn en ik kan het weten want ik heb het systeem bedacht. Vooral bij geslachten waar maar één plant van voor komt in Nederland. De tweedelige naamgeving planten bestaat uit een genus (geslachts) naam en een soort naam, vaak informatieverschaffend, zoals of het geneeskundig is (werd gebruikt) of uit een bepaalde regio komt. De plant waar jij een vraag over hebt is van het geslacht Hedera. En dus is de enige juiste naam *Hedera helix*. Zoals je ziet, verschaft de tweede naam inderdaad extra informatie namelijk helix van het griekse ἕλικας/ ἑλίξ wat gedraaid betekent. De klimop draait zich dus om een boom heen, naar boven.

Met vriendelijke groet

Linnaeus

Lieve Linnaeus,

Laatst was ik door mijn excursieboekje heen aan het bladeren en ik kwam twee planten tegen die nogal een score waren. Ze waren wel op verschillende data gevonden dus nu vroeg ik me af: Bloeit de Herfstbitterling in de herfst en de Zomerbitterling in de zomer?

Groetjes

Zomer dan wel Herfst

Beste Zomer dan wel Herfst,

De Zomerbitterling en de Herfstbitterling zijn allebei ondersoorten van dezelfde soort namelijk de Bitterling (*Blackstonia perfoliata*). Ze bloeien van juli tot oktober, dus eigenlijk bloeit de Zomer/Herfstbitterling zowel in de zomer als in de herfst. Het verschil is op de plaatsen waar ze beiden voorkomen lastig te zien. Het onderscheid wordt gemaakt door de bovenste bladparen, bij de Herfstbitterling, is die in het midden versmald (dus het lijken op zichzelf staande bladeren) terwijl bij de Zomerbitterling de bovenste bladparen in het midden het breedst zijn, de bladeren omvatten de hele steel, de steel lijkt uit het blad te groeien. Bovendien zijn de kelkslippen bij de Herfstbitterling aan de voet 1,3 tot 1,8 millimeter breed en die van die Zomerbitterling 0,7 tot 0,9 millimeter breed. Maar als je een Bitterling tegenkomt is het waarschijnlijk de Herfstbitterling want de Zomerbitterling is zeldzamer, en niet zo'n beetje ook.

Met vriendelijke groet

Linnaeus

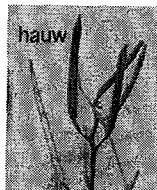
Weet wie je pureert en PCR't

Het populairste plantje uitgelegd

Marleen de Kool

Iedereen kent natuurlijk de *Aribidopsis*. Zonder twijfel vaak ben je vaak deze naam tegengekomen bij het doorpluizen van een artikel. Maar wat weet je eigenlijk verder over dit plantje? Goed, het is groen, heeft bladeren en bloemen. Gelukkig valt er nog wat meer over onze groene vriend te vertellen want anders zou dit een vrij kort artikel zijn geweest.

De overkoepelende superfamilie van de *Aribidopsis* heet de kruisbloemenfamilie (de *Brassicaceae*). Deze familie is vooral te herkennen aan de aanwezigheid van hauwen of hauwtjes, lange doosvruchten, zoals een sperzieboon. Het is een zeer uitgebreide familie want ook de Mierikswortel, het Herderstasje en de kool zitten erin.

Hoewel hij vaak kortweg *Arbidopsis* wordt genoemd, is de officiële naam *Aribidopsis thaliana*. In het Nederlands, de Zandraket. Uit de naam blijkt dus dat hij in de familie van *Aribidopsis* zit. Volgens de Heuke's flora komt er nog maar een ander lid van die familie in Nederland voor, namelijk de Rozetsteenkens (*A. arenosa*). Maar in de rest van de wereld komen er nog veel meer familieleden voor. Een paar voorbeelden zijn de *Arabidopsis suecica*, de *Arabidopsis neglecta* en de *Arabidopsis lyrata*. De verspreiding van deze familie is daadwerkelijk wereldwijd, Europa, Azië, Canada en de Verenigde Staten.

De Zandraket zelf komt niet wereldwijd voor, alleen in Europa en Centraal- Azië.

Mocht je nog eens struikelen en met je neus op een Zandraket vallen, kun je misschien even kijken of hij aan de volgende kenmerken voldoet. Aanwezigheid van een rozet (een krans van bladeren aan de grond) met langwerpige eirond tot lancetvormige bladen, bezet enkelvoudige en 2-armige haren (vrijwel niet te zien zonder een loep, helaas waarschijnlijk al gebroken bij het vallen). De kroonbladen zijn wit en 2,5 mm lang. Hij groeit van april tot mei op open, droge, tamelijk voedselrijke zandgrond. Vandaar

de naam Zandraket. Je vindt hem vooral in bermen, op dijken en akkers en in plantsoenen. Hij komt overal rijkelijk voor behalve op de IJsselmeerpolders en rond de grote rivieren, daar is hij zeldzaam. Klopt dit nou allemaal niet voor het plantje waar je op bent gevallen, heb je waarschijnlijk met een andere plant te maken.

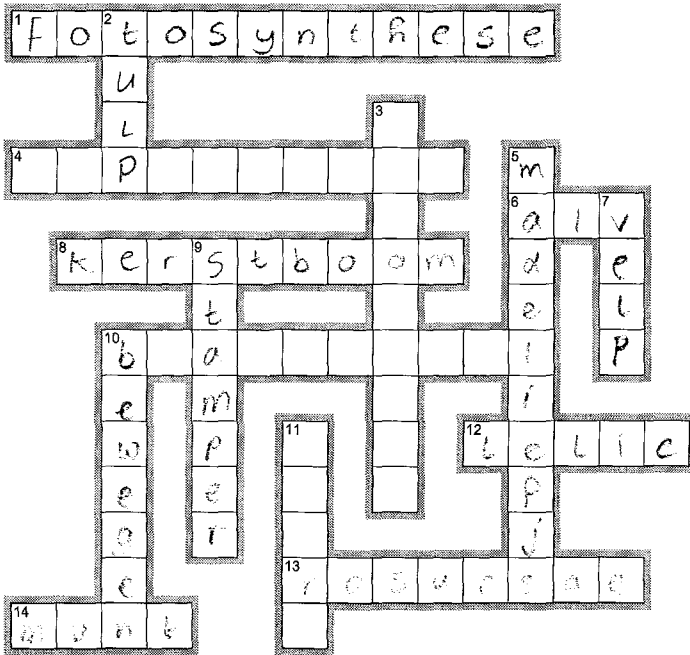
Aangezien het hele genoom bekend is wordt het veel gebruikt voor DNA onderzoek, een zogenaamd modelorganisme. Het heeft maar 5 chromosomen en daarop nog eens een klein genoom dus het was een logische keuze. Maar er zijn nog meer vereisten voor een plant om zo'n topplekje te krijgen: zoals je in de beschrijving in de vorige alinea hebt kunnen lezen, heeft hij maar een korte levenscyclus, daardoor zijn de effecten van het onderzoek snel te zien op alle fasen van de ontwikkeling. De Zandraket heeft een grote zaadproductie, waardoor het effect van het onderzoek op de nakomelingen kan worden bestudeerd. Bovendien is de Aribidopsis op een klein oppervlak te kweken waardoor er meer planten kunnen worden gebruikt in het onderzoek.

Nog een mooie toepassing van de Zandraket. In 2005 heeft een Deens bedrijf de Aribidopsis zo aangepast dat de plant rood kleurt op het moment dat hij in aanraking komt met stikstof. Dit kan gebruikt worden voor het opsporen van landmijnen.

Dus zoals je ziet, voor een onopvallend plantje is er nog veel over te vertellen.

Kruipwoordraadsel

EclipseCrossword.com

Horizontaal

1. dit is het enige wat planten wel kunnen en wij niet
4. wedden van wel, wedden van niet?
6. dit wordt tijdens Congres georganiseerd (afk)
8. de boom voor in de winter
meest voorkomende giftige plant
12. symbool van het (voormalig) Franse koningshuis
13. meest romantische familie
14. hoofdingrediënt Marokkaanse thee

Verticaal

2. 's lands glorie
3. plek waar uitheemse en zeldzame bomen staan
5. deze plant is het vriendinnetje van de baby's van insecten
7. plaats waar Congres gehouden wordt dit jaar
9. onderdeel van een plant en het konijn in Bambi
10. dit is het enige wat wij wel kunnen en planten niet
11. godin van de bloemen

Recept

Frittata di zucchini

Voor 6 personen
Vorbereidingstijd 20 minuten
Bereidingstijd 15 minuten

Ingrediënten

12 eieren
3 courgettes
1 teentje knoflook
1 bosje basilicum
50 g Parmezaanse kaas
3 eetlepels olijfolie
Zout, peper

Bereiding

Snijdt de courgettes in plakjes. Verhit 2 eetlepels olie in een koekenpan (liefst van ijzer) en voeg eerst het knoflook en daarna de plakjes courgette toe. Bak de courgette op hoog vuur enkele minuten, schep de plakjes regelmatig om. Voeg zout en peper toe.

Klop in een grote kop de eieren snel los met een vork. Voeg geraspte Parmezaanse kaas, gehakt basilicum, zout en peper toe. Giet het mengsel op de courgettes en bak de omelet op vrij hoog vuur terwijl je de koekenpan geregeld heen en weer beweegt.

Als de eieren aan de randen beginnen te plakken breng je ze met een houten lepel naar het midden. Leg zodra de onderkant is gestold een groot bord op de koekenpan en draai de omelet om.

Doe 1 eetlepel olie in de koekenpan en laat de omelet terugglijden in de pan om de andere kant te bakken. Hij moet van buiten goudbruin en van binnen smeugig zijn. Oefening baart kunst...

Variatie

Voor dit recept kun je alle groenten gebruiken die je lekker vindt: gebakken artisjokken, dopertwtjes, groene asperges, paprika's. Serveer de omelet warm aan tafel, of koud tijdens een picknick of een buffet.

Activiteiten

Vrijdag 11 december t/m zondag 13 december – Korstmossen

Korstmossen zijn een samenleving van algen en schimmels. Ben je benieuwd hoe algen en schimmels samen kunnen overleven, en welke rol zij in de natuur spelen? In dit weekend kan je alles te weten komen over deze vrij onbekende, maar zeer interessante groep.

Info en opgave: Leonie Tijsma

Zaterdag 12 december – Herbarium – Wageningen

Een mooie kans om een kijkje in een modern herbarium te nemen, onder leiding van één van Nederlands grootste platenkenners: Jan Wieringa van Wageningen Universiteit.

Info en opgave: Max Simmelink

Zaterdag 19 december – Bomen – Arnhem

Bomen staan bij de NJN ten onrechte maar zelden in de schijnwerpers. Je kunt het hele jaar door bomen kijken, ook in de winter! Door ook naar de bast, takken en knoppen te kijken leer je loofbomen veel beter herkennen. En naaldbomen zijn altijd groen.

Info en opgave: Max Simmelink

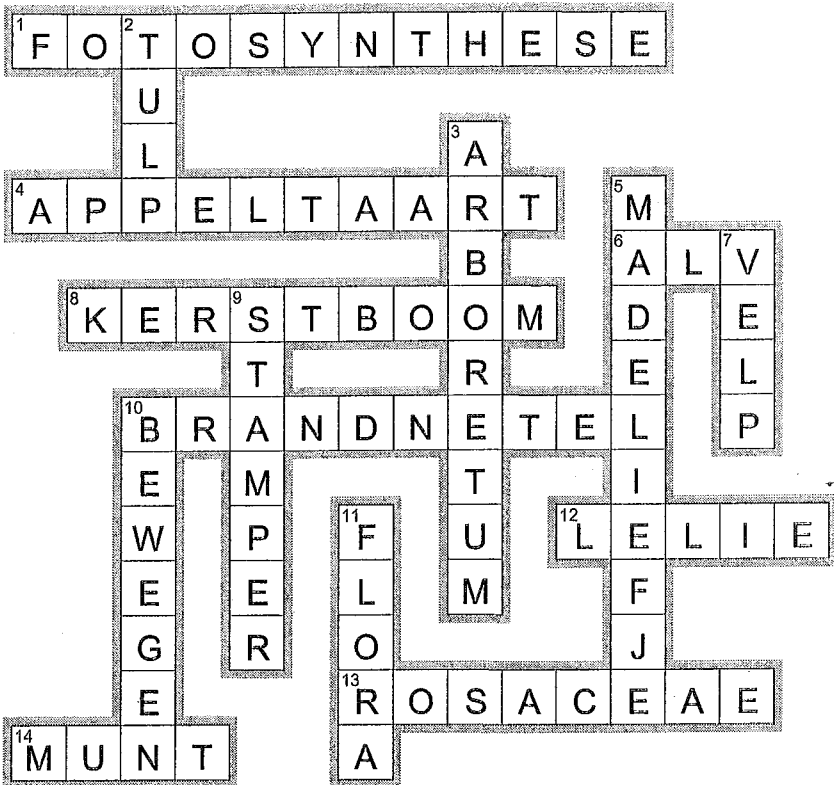
Prijsvraag

Tja, weinig respons, toch weer een prijsvraag. De oplossing van de vorig keer was: vrouwenschoentje of venusschoentje. Jasper Schilling kwam met zijn antwoord als eerste en ook nog eens helemaal uit Lund in het winterkoude Zweden.

Het vrouwenschoentje was overigens de allereerste plant die ik leerde herkennen. Ik was vijf en maakte met mijn ouders een wandeling aan de voet van de Duitse Alpen. Daar in de natte dalen langs grindrivieren bloeide deze orchidee.

Voor het eerste Kruiptnieuws in 2009 mogen jullie Marleen of Ingeborg nog even vertellen hoe de plantjes heten die op de voorkant van dit Kruiptnieuws staan. (Tekeningen door Tessel Grijp.)

Antwoorden puzzel

EclipseCrossword.com